

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 9.1. Национална сигурност в Национален военен университет „Васил Левски” Велико Търново

1. Хронология на процедурата

Процедурата е открита от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана на 05.04.2016 г. (Протокол № 7) по искане на висшето училище - вх. № 267/01.04.2016 г.

На заседание, проведено на 19.07.2016 г. (Протокол № 14), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група, утвърдена с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 19.05.2016 г. (Протокол № 13).

Експертната група извърши проверка на оценяваната институция в периода 07-10.06.2016 г.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

По сфера 1: „Образователна дейност”:

Оценка за съответствието по критерий 1.1: „Обучението на студентите се провежда според изискванията по образователно-квалификационни степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на ВУ“:

В Националния военен университет са налице стандарти за разработване на учебна документация, утвърдени от АС. Учебната документация се разработва, обсъжда и приема съобразно утвърдени стандарти, в **пълно съответствие** като съдържание и качество на целите на професионалното направление.

Документацията включва:

1. Квалификационни характеристики, съдържащи информация за основните цели на обучението по специалността и необходимите компетентности.
2. Учебни планове, отговарящи на изискванията на нормативната уредба.
3. Учебни програми на включените в учебните планове дисциплини.
4. Методически стандарти за учебните планове и програми и процедури за тяхното разработване и промяна:

- PR- 07.03.00-03/13 “Управление на разработката на учебни планове“;
- PR- 07.03.01-03/14 “Управление на разработката на учебни програми“;
- 5. Ежегоден график на учебния процес.

Единните учебни планове за обучението на курсанти се приемат от Академичния съвет, съгласуват се с министъра на образованието и науката и се утвърждават от министъра на отбраната, а учебните планове за обучението на студенти се приемат от Академичния съвет и се утвърждават от ректора (началника) на университета.

Учебната документация на специализантите се разработва от основното звено и се приема от Академичния съвет. Тя се оценява и обновява конкретно за всяка специализация след завършване обучението на съответния курс.

Оценка за съответствието по критерий 1.2: „Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация“:

Обучението на курсантите и студентите и в двете ОКС се осъществява от високо квалифициран академичен състав на ОТД и хонорувани преподаватели, в **пълно съответствие** с нормативните изисквания.

За обучение в ОКС „бакалавър”, професионалното направление „Национална сигурност”, специалност ”Национална и регионална сигурност” НВУ „Васил Левски” разполага с 33-членен академичен състав. От тях 29 преподаватели са на ПЪРВИ основен трудов договор, 2-ма на ВТОРИ трудов договор и 2-ма на срочен трудов договор. По специалността академичният състав на първи основен трудов договор води 88 % от аудиторните и практическите занятия.

Хабилитираните преподаватели на ПЪРВИ основен трудов договор са 16, а тези на ВТОРИ трудов договор – 2, хабилитирани на срочен трудов договор - 1. В ОКС „бакалавър” всички лекционни курсове се водят от хабилитирани преподаватели и нехабилитирани с ОНС “доктор”.

За обучение в ОКС „магистър”, професионалното направление „Национална сигурност”, специалност „Национална и регионална сигурност”, НВУ „Васил Левски” разполага с 18-членен академичен състав. От тях 15 преподаватели са на ПЪРВИ основен трудов договор, 2-ма – на ВТОРИ трудов договор и 1 (един) на срочен трудов договор. По специалността академичният състав на първи основен трудов договор води 90 % от аудиторните и практическите занятия.

Хабилитираните преподаватели на ПЪРВИ основен трудов договор са 13, а тези на ВТОРИ трудов договор – 2, хабилитирани на срочен трудов договор са 1. В ОКС „магистър” всички лекционни курсове се водят от хабилитирани преподаватели и нехабилитирани с ОНС “доктор”.

Оценка за съответствието по критерий 1.3: „За обучението на студентите е създадена, поддържа се и се развива материално-техническа и информационна база, специализирана за обучението в професионалното направление”:

Изградена е необходимата материално-техническа база за обучение, практическа и изследователска дейност на курсантите и студентите, обучаващи се в ОКС „бакалавър ” и в ОКС “магистър”. НВУ „Васил Левски” разполага с необходимия капацитет от специализирани зали, създаващи академичен комфорт на курсантите и студентите.

Осигурен е достъп на студентите, обучаващи се в ОКС „Бакалавър” и в ОКС “Магистър” до съответни научни издания.

Студентите участват активно в учебни занятия и научни изследвания, които се провеждат в специализирани кабинети и лаборатории.

Осигурен е достъп на студентите, обучаващи се в ОКС „Бакалавър ” и в ОКС “Магистър” до компютърна техника във връзка с тяхната професионална подготовка.

Националният военен университет „Васил Левски” разполага с материално-техническа и информационна база, която е в **пълно съответствие** със съвременните изисквания, подпомага и стимулира образователната и научноизследователската дейност на курсантите и студентите.

Оценка за съответствието по критерий 1.4: „Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им”:

В направление Национална сигурност на НВУ „Васил Левски“ се използват различни съвременни методи в учебния процес, в **пълно съответствие** с постиженията в тази област. Един от приоритетите в развитието на университета е въвеждането на информационни технологии в обучението. Използват се нови образователни форми и е изградена единна електронна информационна система. ЕЕИС е web базирана. Достъпът до нея е възможен с потребителско име и парола както в локалната, така и в глобалната мрежа.

Университетът разполага с център за дистанционно обучение, базиран на приложението Moodle, адаптирано към нуждите на НВУ. В системата са налични курсове по

дисциплините от учебните планове. Те съдържат лекции, упражнения, тестове, курсови задачи, мултимедийни файлове и други ресурси, които повишават качеството на образователния процес. Учебните курсове се използват както за дистанционно, така и за задочна и за редовна форма на обучение. Системата предлага и възможност за консултации и дискусии по учебното съдържание от разстояние във виртуална стая.

Периодично се анализират и огласяват резултатите, свързани с методите на преподаване и оценяване на постиженията на студентите, като се взема предвид и студентското мнение.

Осигурена е мобилност на студентите чрез частично обучение в избрано от тях ВУ в страната и чужбина.

Оценка за съответствието по критерий 1.5: „Полагат се специални грижи за високото качество на обучението по профилиращите дисциплини“:

Всички профилиращи дисциплини за ОКС „бакалавър“ – 13 и за ОКС „магистър – 10, се водят от хабилитирани преподаватели на първи ОТД, в **пълно съответствие** с изискванията на критерия.

Профилиращите дисциплини са осигурени със собствени учебни пособия, които свободно се ползват от обучаващите се. Тези учебни пособия са на разположение на студентите в библиотеката или се препоръчват от преподавателите по време на лекционните курсове.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

НВУ „Васил Левски“ има ясно дефинирани мотиви, цели и задачи за качествено обучение на курсантите и студентите, които очертават спецификата за ОКС «бакалавър» и ОКС «магистър» в професионално направление 9.1 «Национална сигурност». Учебната документация съответства на добрите национални практики.

Университетът разполага с необходимия квалифициран академичен състав за обучение в професионалното направление.

В процеса на обучение пълноценно са застъпени съвременните образователни тенденции, като активно се използват компютърни и информационни технологии, дигитално библиотечно обслужване и интерактивни методи.

НВУ „Васил Левски“ разполага с модерна, високотехнологично оборудвана учебна база.

Полагат се необходимите грижи за високото качество на обучението по профилиращите дисциплини.

По Сфера 2 [А]: „Научноизследователска дейност“:

Оценка за съответствието по критерий 2.1 [А]: “В професионалното направление се организира, поддържа и развива научно-изследователска дейност на преподавателския състав“:

Създадените условия за научноизследователска дейност от преподавателския състав на Университета са в **пълно съответствие** с изискванията на критерия. Тези условия обхващат както материалната и информационната база, така и реализирането на проекти с други научни звена, което е следствие от активността на преподавателите.

Организирането на военнаучната, научноизследователската и иновационната дейност в професионалното направление се осъществява и съгласно: Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020; Стратегията и стратегическия план за развитие на НВУ „Васил Левски“; Стратегията за научните изследвания в НВУ „Васил Левски“; Правилника за устройството и дейността и Правилника за научноизследователската дейност на НВУ „Васил Левски“; Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „Васил Левски” и методиката за атестиране.

В периода 2011 – 2015 г. преподавателите от професионалното направление са участвали в разработването и реализирането на международни проекти, съвместно с чуждестранни научни организации, изпълнявани в интерес на колективната отбрана и националната сигурност в рамките и научните програми на НАТО и програма 7 на Министерство на отбраната.

Оценка за съответствието по критерий 2.2 [А]: „В професионалното направление се организира, поддържа и развива научноизследователска дейност на студенти и докторанти”:

Прилагат се различни методи за стимулиране на публикационната активност на студентите още в бакалавърската програма.

Правилата, условията и критериите за участие в конкурси за проекти се определят в „Система от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите за конкурс за научни проекти.

Курсантите и студентите от професионално направление „Национална сигурност” са участвали през акредитационния период в 20 научни форума, от които 15 организирани и проведени в НВУ „В. Левски” и факултетите, 2 научни конференции в други ВУ в страната и 3 - в чужбина. Броят на участията в научните форуми е 257 студенти и курсанти със 127 доклада. Относителният дял на публикациите на студенти и докторанти от професионалното направление спрямо общия брой публикации в НВУ „Васил Левски” е 270/983, т.е. 27,5 %.

В професионално направление 9.1. Национална сигурност на НВУ „В. Левски“ се поддържа и развива научноизследователска дейност на студентите и докторантите, в **пълно съответствие** с критериалната система.

Оценка за съответствието по критерий 2.3 [А]: „Високо качество на публикациите на студентите, докторантите и преподавателите”:

В НВУ „Васил Левски” функционира система в **пълно съответствие** с изискванията на критерия, която дава възможност за периодично обсъждане и оценяване на научноизследователската дейност на преподавателите и студентите. Всички научни материали се рецензират от хабилитирани лица.

Взети са сериозни мерки срещу плагиатството и е осигурена защита на интелектуалната собственост на резултатите от научноизследователската дейност.

От потребителите се търси активна обратна връзка за полезността на изготвените научни публикации от студентите и преподавателите.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

Публикациите на преподавателския екип, заедно със студентите и докторантите е впечатляващ. Преобладават научните статии и докладите, като едновременно с това не са пренебрегнати учебниците и учебните помагала. Повечето публикации са на български език в български издателства.

Преподавателският състав участва в национални и международни научноизследователски проекти. Освен това, преподавателския състав много активно се включва непосредствено като изпълнители или като експерти-оценители в изследователските проекти на фирми от ВПК.

По Сфера 3: “Управление на образователния процес”:

Оценка за съответствието по критерий 3.1: “Има изградена организация на управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност”:

В НВУ „В. Левски” е изградена система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване качеството на обучение и изследователска работа, ориентирана към

осигуряване на баланс между академично и пазарно качество, в **пълно съответствие** с критерия.

Наблюдението, оценяването, поддържането и усъвършенстването на качеството на обучение в професионално направление 9.1. „Национална сигурност” е в контекста на въведената и ефективно функционираща сертифицирана система за управление качеството на обучение в НВУ „В. Левски”.

Системата за управление на качеството на обучение (СУКО) е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2008 - първоначална сертификация – 2005 г. с последващи ресертификации след външен одит през 2008, 2011 и 2014 г. от независимата сертифицираща организация BVQI (сега – Bureau Veritas Certification).

От въвеждането на СУКО до 2016 г. са проведени 20 вътрешни и 15 външни одита (от които 1 сертификационен и 3 ресертификационни). Системата за управление качеството на обучението регламентира два пъти в годината да се провеждат вътрешни одити. Одитите се залагат в годишния план на университета и за всеки одит се отдава заповед на началника на НВУ „В. Левски”, в която се назначават одиторските екипи и се определят датите за провеждането им. НВУ „Васил Левски” има обучени 13 вътрешни одитори, като за всеки одит се назначава водещ одитор със съответен екип.

Външните одити от сертифициращата организация Bureau Veritas Certification се провеждат до 2010 г. на всеки шест месеца, а след 2010 г. – един път годишно.

Оценка за съответствието по критерий 3.2: „Има изградена организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти”:

В уеб сайта на НВУ има обособена специална секция за завършилите студенти. Там се поддържа актуална информация за предлагани работни места и събития. Университетският кариерен център е създаден по инициатива на Американската агенция за международно развитие. Той осъществява и поддържа ефективно взаимодействие между академичната общност, студентите и потребителите на кадри – Въоръжените сили на Република България, организациите, институциите и фирмите работещи в областта на националната сигурност.

Кариерният център има за цел да подпомогне кариерното ориентиране и професионалната реализация на студентите и курсантите от университета, като съдейства за установяване на пряка връзка между образованието и професионалната практика. Центърът предоставя консултации и информация за подпомагане на реализацията на обучаемите. Той поддържа база от данни на завършилите студенти по випуски, което помага за осъществяване на контакти с тях.

Организирант се конференции, кръгли маси и други форуми, където паралелно с научните дискусии се обсъждат и въпроси, свързани с обучението и реализацията на студентите от професионалното направление.

Организацията за проследяване на завършилите е в **пълно съответствие** с критериалната система.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

Системата за управление на качеството в НВУ успешно се прилага и постоянно се усъвършенства на базата на международния стандарт ISO. Философията „тотално качество”, както и стремежът за постигане на конкурентоспособност са превърнати в първостепенна цел на университетския мениджмънт.

Организацията по проследяване на професионалната реализацията на завършилите обучението е многоаспектна и достатъчно ефективна.

По Сфера 4: „Конкурентоспособност на обучението в професионалното направление”:

Оценка за съответствието по критерий 4.1: „Новаторски практики в обучението“:

Конкурентните предимства на НВУ в националното образователно и научно пространство се изразяват предимно в усъвършенстване на академичната дейност и нейното цялостно административно обслужване, утвърждаване качеството на предоставяния образователен и интелектуален продукт в национален план, както и в тясното взаимодействие с партньори от практиката.

Във НВУ се използват съвременни информационни технологии в поднасянето на материала, а създадената високотехнологична виртуална среда за обучение предоставя възможност за използването на редица конкурентни новаторски практики в ПН „Национална сигурност“. Част от конкурентоспособността на ПН „Национална сигурност“ в НВУ е и културата на прилагане на нововъведенията не само в научната, но и в образователната дейност, в **съществено съответствие** с изискванията на критерия.

Оценка за съответствието по критерий 4.2: “Познаване на конкурентната среда на обучението в професионалното направление“:

НВУ „В. Левски“ изучава конкурентната среда чрез факултетите, в **пълно съответствие** с критерия. Изучава се състоянието на пазара на труда на базата на публикувани анализи и сайтовете за обяви за работа. Изследват се: профила на сектора за сигурност у нас и очакванията на работодателите за качествата на завършващите; опита на различни университети за работа в почти реална среда. На основата на тези изследвания се планира промяна в учебната документация на бакалавърските и магистърските програми по национална сигурност. Извършва се прогнозна дейност, при която се съпоставят предвидените равнища на търсене и на предлагане на работна сила в организациите и се стига до оценка на това колко и какви специалисти с висше образование ще са необходими.

Периодично (всяка календарна година) в НВУ „В. Левски“ се провеждат срещи с водещи работодатели. В НВУ „Васил Левски“ и факултетите има писмени становища, протоколи и решения, където са отразени мненията на потребителите за необходимостта от специалисти с определена компетентност, за качеството на обучение, учебните планове и програми, за възможностите за реализация и др.

Оценка за съответствието по критерий 4.3: “Национални и международни позиции и възможности“:

Една от стратегическите цели на НВУ „В. Левски“ е добиване и отстояване на сериозни позиции в националната и международната университетска общност. През акредитационния период университетът полага целенасочени усилия за развитие на този процес. Националните позиции на направлението са в **пълно съответствие** с изискванията на критерия.

Постигнати са споразумения чрез подписване на договори за двустранното сътрудничество – обмен на преподаватели и обучаеми, в рамките на европейските програми „Еразъм“ и „Военен Еразъм“. В специалностите от професионалното направление се разработват и предлагат двустранно образователни програми, по които се осъществява съвместно обучение на български и чуждестранни студенти и курсанти с университети от Чехия, Румъния, Полша и Германия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Професионално направление „Национална сигурност“ в НВУ „Васил Левски“ заема стабилни пазарни позиции в системата на висшето образование и непрекъснато развива конкурентния си статус. Катедрата разполага с научен, образователен и административен капацитет за реализиране на иновативни политики.

Налице е съвременна и комфортна материална база за провеждане на ефективно обучение; специализирани кабинети и лаборатории, осигурени със съвременен хард- и софтуер; както и стабилна връзка с бизнеса, който осигурява на студентите разнообразни стажове по специалността.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **19.07.2016 г. (Протокол № 14)**, членовете на Постоянната комисия гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионални направления по десетобалната система, в съответствие с чл. 79 ал.1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА “Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти”, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ от област на висше образование 9. Сигурност и отбрана на Национален военен университет „Васил Левски“ - Велико Търново на основание обща оценка 9,50 (девет цяло и петдесет стотни) за образователно-квалификационни степени (ОКС):

ОКС „бакалавър“:

„Национална и регионална сигурност“ - редовна и задочна форма на обучение;

„Защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи“ - редовна и задочна форма на обучение;

„Административна и информационна сигурност“ - редовна и задочна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

„Национална и регионална сигурност“ – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение;

„Защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи“ - редовна и задочна форма на обучение;

„Административна и информационна сигурност“ – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение;

„Връзки с обществеността в отбраната и сигурността“ – задочна форма на обучение

2. Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години, в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 9.1 Национална сигурност на Национален военен университет „Васил Левски“, както следва:

за ОКС „бакалавър“ – 700 студенти и курсанти (редовна и задочна форма на обучение)

за ОКС „магистър“ - 200 студенти (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение).

Общо за професионалното направление: 900 студенти и курсанти, редовна, задочна и дистанционна форма на обучение.

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана прави следните **препоръки:**

1. Да се увеличи мобилността на студентите и преподавателите и участието им в международни проекти. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

2. Да се привлекат по-голям брой млади преподаватели – асистенти и специалисти от практиката за практически упражнения в бакалавърската и магистърските програми. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

Председател на ПКСПНСО:
проф. д-р Емилия Друмева